

TOELICHTING bij het besluit tot vaststelling van een beschermd dorpsgezicht te OOSTEREND gemeente Texel.

Het beschermde dorpsgezicht omvat het op de bijgevoegde kaart (Rijksdienst voor de Monumentenzorg tek. nr. 227) door een stippellijn omgrensde gebied.

Het dorpsbeeld van Oosterend wordt beheerst door het zeer oude, deels nog uit de 11de eeuw daterende, kruisvormige kerkgebouw, dat op bijzonder fraaie wijze is gesitueerd. Rond het min of meer rechthoekig gevormd kerkhof, waarop in het midden de kerk staat, ligt de nauwomsluitende bebouwing van Kerkstraat, Kerkplein, Blazerstraat en Oosterstraat. Het kerkelijk erf, dat + 1 meter hoger is gelegen dan de daaromheen liggende straatjes, wordt omgeven door een oude bakstenen borstwering, waarboven een haagbeplanting voor een verdere erfafscheiding zorgdraagt. Direct buiten de borstwering wordt het gehele kerkterrein door een krans van oude lindebomen omsloten. De eenvoudige bakstenen verharding van de smalle aansluitende straten en de daaraan gelegen, deels aaneengesloten woningen vormen een waardige en karakteristieke afsluiting. Mede door de hoge kwaliteit van de woningen Kerkstraat 1, 9, 11, Kerkplein 2, 3, 4, 6 en Blazerstraat 1, 3 en 6, die alle op de lijst van door het rijk beschermde monumenten zijn geplaatst, bezit dit dorpsbeeld een niet te onderschatten waarde.

Ook draagt de bebouwing van de Peperstraat, die noordoostelijk aan de kerksituatie is verbonden, in niet geringe mate bij tot het schilderachtige beeld. De straat kenmerkt zich door de vele oudheidkundig waardevolle panden en door de eenvoudige wijze waarop de rijbaan met een rabatbestrating van de bebouwing is gescheiden. Een aantal woningen grenst met de topgevel aan de straat en vele hiervan bezitten nog het eertijds veelvuldig in dit gewest toegepaste houten voorschot. In dit verband wordt gewezen op de panden Peperstraat 2 en 4, alsmede op de nrs. 8, 10 en 12, die zijn voorzien van een houten achtershot.

Ofschoon nog andere delen van het dorp, zoals het oostelijk deel van de Peperstraat en de omgeving van de Schoolstraat, karakteristiek zijn door de aanwezigheid van monumenten, is de relatie hiervan met de kerk en omgeving niet van dien aard dat opnemng in het beschermde gebied is gerechtvaardigd. Het beschermde dorpsgezicht beperkt zich daarom tot het op de kaart aangegeven dorpsgedeelte.